

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು

ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ : 531
 ಸಂಖ್ಯೆ
 ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು : ಶ್ರೀ ಶಿವಣ್ಣ ಬಿ.ಎಸ್
 (ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಿಂದ
 ಚುನಾಯಿತರಾದವರು)
 ಉತ್ತರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ : 20.08.2026
 ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಚಿವರು : ಗೃಹ ಸಚಿವರು

ಕ್ರ ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಉತ್ತರ
ಅ)	ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರೂ.56000 ಕೋಟಿಗೂ ಅಧಿಕ ಹಣ ಸೈಬರ್ ವಂಚಕರ ಪಾಲಾಗಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ದೂರುಗಳು ದಾಖಲಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ;	ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.
ಆ)	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು 'ಸಿಟಿಜನ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಸೈಬರ್ ಫ್ರಾಡ್ ರಿಪೋರ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಿಸ್ಟಮ್' (CFCFRMS) ಮತ್ತು 'I4C (ಇಂಡಿಯನ್ ಸೈಬರ್ ಕ್ರೈಮ್ ಕೋಆರ್ದಿನೇಷನ್ ಸೆಂಟರ್) ಜತೆಗೂಡಿ ರಾಜ್ಯ ಗೃಹ ಇಲಾಖೆಯು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳೇನು;	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಿಟಿಜನ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಸೈಬರ್ ಫ್ರಾಡ್ ರಿಪೋರ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ (CFCFRMS) ಮತ್ತು 'I4C (ಇಂಡಿಯನ್ ಸೈಬರ್ ಕ್ರೈಮ್ ಕೋಆರ್ದಿನೇಷನ್ ಸೆಂಟರ್) ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ: • ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 1930 ಮತ್ತು CFCFRMS ಸೈಬರ್ ಹಣಕಾಸು ವಂಚನೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ 1930ಕ್ಕೆ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಿ, ವಂಚಕರ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು CFCFRMS ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತ್ವರಿತ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. • NCRP ಮೂಲಕ ದೂರುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ: National Cyber Crime Reporting Portal ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ರವಾನಿಸಿ, FIR ತನಿಖೆ, ಆರೋಪಪಟ್ಟಿ, ಬಂಧನ ಮುಂತಾದ ಮುಂದಿನ

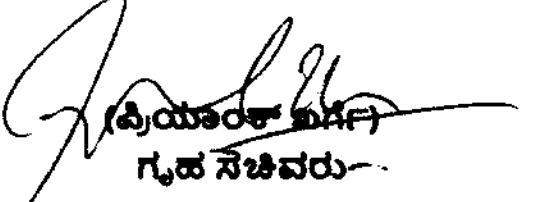
		ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. • ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ: I4Cಯ Cyber Fraud Mitigation Centre ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಹಣಕಾಸು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು, ಪೇಮೆಂಟ್ ಅಗ್ರಿಗೇಟರ್‌ಗಳು, ಟೆಲಿಕಾಂ ಮತ್ತು IT ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸೇರಿ ವಂಚನೆಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. • ಹಣವನ್ನು ತಡೆದು ಮರುಪಾವತಿ NCRP-CFCFRMS ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು lien/freeze ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, 2026ರಿಂದ Money Restoration Module ಮತ್ತು Grievance Redressal Module ಮೂಲಕ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ವಂಚಿತ ಹಣವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮರುಪಾವತಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಯಾಗಿದೆ. • 2 ಜನವರಿ 2026 ರಂದು NCRP-CFCFRMS ದೂರುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಮನ್ವಯ, ಹಣದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ/ಮರುಪಾವತಿ ಮತ್ತು ದೂರು ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರ Standard Operating Procedure (SOP)ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. • ವಂಚನೆ ತಡೆಯಲು ತಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ರಮಗಳು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿರುವ SIM ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು IMEI ಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ
--	--	--

		ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
ಇ)	ಸೈಬರ್ ವಂಚನೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು 'ಫ್ರೀಜ್' ಮಾಡಲು ('ಗೋಲ್ಡನ್ ಅವರ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆ) ಮತ್ತು ವಂಚನೆಗೊಳಗಾದ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮರುಪಾವತಿಸಲು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಲಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳೇನು ಹಾಗೂ ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಹಣ ಮರುಪಾವತಿಯಾಗಿದೆ;	• ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಉಚಿತ ಸಹಾಯವಾಣಿ (ಟಾಲ್ ಫ್ರೀ) ಸಂ: 1930 ಸೇವೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಉಚಿತ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ 112 ಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿ ದೂರು ದಾಖಲಿಸುವ ಹಾಗೂ ವಂಚನೆಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತನಿಖೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. • ಇದಲ್ಲದೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಸೈಬರ್ ಕ್ರೈಂ ಘಟಕಗಳು, ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ತ್ವರಿತ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಿ, ಅಗತ್ಯವಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ತನಿಖೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಂತೆ ಹಣವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲು/ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. • ಬಾಕಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಪ್ರಕರಣಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಹಾಗೂ ಅನಗತ್ಯ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅಗತ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ವರದಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು

		ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಗದಿತ ಕಾಲಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕರಣದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಬಾಕಿ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ 03 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಮತ್ತು ಹಣ ಮರುಪಾವತಿಸಲಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ: <table border="1"> <thead> <tr> <th>ವರ್ಷ</th><th>ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ</th><th>ಹಣ ಮರುಪಾವತಿಸಲಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2024</td><td>22429</td><td>5559</td></tr> <tr> <td>2025</td><td>14844</td><td>4576</td></tr> <tr> <td>2026ಜುಲೈ</td><td>7063</td><td>2727</td></tr> </tbody> </table>	ವರ್ಷ	ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಹಣ ಮರುಪಾವತಿಸಲಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	2024	22429	5559	2025	14844	4576	2026ಜುಲೈ	7063	2727
ವರ್ಷ	ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಹಣ ಮರುಪಾವತಿಸಲಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ												
2024	22429	5559												
2025	14844	4576												
2026ಜುಲೈ	7063	2727												
ಈ)	ನಕಲಿ ಹಾಗೂ ಶಂಕಿತ 'ಮ್ಯೂಲ್' ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳ (Mule Accounts) ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಲು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೈಬರ್ ತನಿಖಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು /ಡಿಜಿಟಲ್ ಪೊರೆಯನ್ನಿಕ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ವಿಶೇಷ ಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುವು?	ನಕಲಿ ಹಾಗೂ ಶಂಕಿತ 'ಮ್ಯೂಲ್' ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳ (Mule Accounts) ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಲು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೈಬರ್ ತನಿಖಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು/ಡಿಜಿಟಲ್ ಪೊರೆಯನ್ನಿಕ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ವಿಶೇಷ ಕ್ರಮಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ; • ಸಿಸಿಯು ಘಟಕದಿಂದ ಆರ್‌ಬಿಐ, ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ, ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತನಿಖೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸಹಕರಿಸಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.												

		• ಗ್ರಾಹಕರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವಾಗ ಗ್ರಾಹಕರ ಕೆ.ವೈ.ಸಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಕುರಿತು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್.ಬಿ.ಐ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. • Digital Forensic Training & Research & Data Security Council of India ಘಟಕವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದ್ದು, Data Security Council of India ರವರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೈಬರ್ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆರ್.ಬಿ.ಐ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತ ಕಾಪಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
--	--	--

ಸಂಖ್ಯೆ: ಹೆಚ್‌ಡಿ 71 ವಿಸಿಕೂ, 2026

 (ಪ್ರಿಯಾಂಕಾ ಬರ್ಗಾ)
 ಗೃಹ ಸಚಿವರು